

Головко І. В.
вихователя
ДНЗ № 26 м. Бердичева
Наук. керівник:
доц. Тарнавська Н.П.

Використання ігрових методів і прийомів для розвитку елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку.

Для розумового розвитку дітей істотне значення має набуття ними математичних уявлень, які активно впливають на формування розумових дій, таких необхідних для пізнання навколишнього світу.

Джерелом пізнання дошкільника є чуттєвий та інтелектуальний досвід. Але слід зазначити, що такий досвід може бути об'ємним, але не впорядкованим, неорганізованим. Направити його в потрібне русло покликаний педагог, який не тільки знає, чому вчити дитину, але і як навчати, щоб навчання було розвиваючим. Тому потреби нинішнього часу вимагають від вихователя перебудови в змісті і формах роботи з дітьми, творчих зусиль, пошуку нових підходів до кожної дитини з урахуванням її розвитку, особливостей нервової системи та здібностей до засвоєння знань, активного використання наукових досягнень у галузі педагогіки і психології [2, с. 3].

Базовий компонент дошкільної освіти в Україні ставить вимоги до оновлення змісту дошкільної освіти, окреслює ряд вимог до пізнавального розвитку дошкільників, частиною якого є математичний розвиток. У зв'язку з цим мене зацікавила проблема: використання ігрових прийомів при формуванні елементарних математичних уявлень у дошкільників.

Методика формування елементарних математичних уявлень у дітей дошкільного віку пройшла тривалий шлях свого розвитку. У XVII - XIX ст. питання змісту і методів навчання дітей дошкільного віку арифметиці і формування уявлень про розміри, заходи вимірювання, часу і просторі знайшли відображення в педагогічних системах виховання, розроблених Я. А. Коменським, І. Г. Гесталоцці, К. Д. Ушинського, Л. М. Толстим та ін. Сучасниками методики математичного розвитку є такі вчені як Р. Л. Березіна, З. А. Михайлова, Р. Л. Ріхтерман, А. А. Столяр, А. С. Метліна, К. Й. Щербакова [4, с. 13].

Мета статті: визначити який вплив на розвиток елементарних математичних уявлень дітей дошкільного віку мають ігрові методи та прийоми.

Одним з найбільш важливих і актуальних завдань підготовки дітей до школи є розвиток логічного мислення та пізнавальних здібностей дошкільників, формування у них елементарних математичних уявлень, умінь і навичок [1, с. 4].

У математичній підготовці дошкільників поряд з навчанням дітей рахунку, розвитком уявлень про кількість і число в межах першого десятка, поділу предметів на рівні частини, велика увага приділяється операціям з наочно представленими множинами, проведенню вимірювань за допомогою умовних мірок, визначення обсягу сипучих і рідких речовин, розвитку окоміру дітей, їх уявлень про геометричні фігури, про час, формування розуміння просторових відносин.

Успішне навчання дітей у початковій школі залежить від рівня розвитку мислення дитини, вміння узагальнювати і систематизувати свої знання, творчо вирішувати різні проблеми. Розвинуте математичне мислення не тільки допомагає дитині орієнтуватися і впевнено себе почувати в навколишньому сучасному світі, але і сприяє її загальному розумовому розвитку. Звідси випливає основна вимога до форми організації навчання і виховання - зробити заняття з формування елементарних математичних уявлень максимально ефективними для того, щоб на кожному віковому етапі забезпечити засвоєння дитиною максимальним доступним йому обсягом знань і стимулювати поступальний інтелектуальний розвиток.

На заняттях з математики вихователі використовують методи (словесний, наочний, ігровий) та прийоми (розповідь, бесіда, опис, вказівку і пояснення, питання дітям, відповіді дітей, зразок, показ реальних предметів, картин, дії з числовими картками, цифрами, дидактичні ігри і вправи, рухливі ігри та ін.) [3, с. 6]. Комплексне використання всіх методів і прийомів, форм навчання допоможе вирішити одне з головних завдань - здійснити математичну підготовку дошкільників та вивести розвиток їх мислення на рівень, достатній для успішного засвоєння математики в школі. При організації та проведенні занять з математики необхідно завжди пам'ятати про вік дітей та індивідуальні особливості кожної дитини.

Навчання найбільш продуктивне, якщо воно йде в контексті практичної та ігрової діяльності, коли створені умови, за яких знання, отримані дітьми раніше, стають необхідними їм, тому що допомагають вирішити практичну задачу, а тому засвоюються легше і швидше. Навчання дошкільників приводить багатьох фахівців до висновку про необхідність навчання в іграх.

Гра є провідним видом діяльності для дітей дошкільного віку. Навчання математики дошкільників не можливо без використання цікавих ігор, дидактичних ситуацій, тематичних розминок та ігрових прийомів, так як дитяча пам'ять вибіркова і дитина засвоює лише те, що її зацікавило. Основне завдання педагогів і батьків зробити так, щоб дитині було цікаво займатися математикою.

На нашу думку однією з умов якісного засвоєння математичних уявлень є увага, зосередженість, пізнавальна активність дітей на занятті. А розвиток довільності процесів обумовлено інтересом дитини до діяльності, тому дуже важливо викликати і підтримувати протягом усього заняття у дошкільника інтерес до оволодіння знаннями. На відміну від інших стимулів, інтерес в дуже високій мірі підвищує ефективність занять, так як дитина займається в силу свого внутрішнього потягу за власним бажанням, а значить, вчиться засвоювати матеріал. Як зазначає Л. А. Гордон інтерес - це своєрідний сплав емоційно-вольових та інтелектуальних процесів, що підвищують активність свідомості та діяльності людини.

У роботі з дітьми потрібно використовувати, ігрові персонажі знайомі дітям - це улюблені герої книг, коміксів, мультфільмів, оскільки вони є елементом субкультури дітей. Допомагаючи героям виконувати завдання (які вони приносять з собою дітям у вигляді невеликих сувенірів, картинок-розмальовок, геометричних фігур, різноманітних емблем, медалей), діти задовольняють потребу в особистісній зацікавленості та усвідомленні власної значущості. Присутність ігрових персонажів на занятті спонукає дітей до математичної діяльності, подолання інтелектуальних труднощів. Також на занятті потрібно використовувати барвисто оформлений матеріал, який залучає дітей і мотивує їх на роботу. Використовуються цікаві дидактичні ігри з метою формування уявлень, ознайомлення з новими відомостями. При цьому неодмінною умовою є застосування системи ігор і вправ. Незвичайна ігрова ситуація з елементами проблемності, завжди викликає інтерес у дітей. Це сприяє розвитку в дитини вміння швидко сприймати пізнавальні завдання і знаходити для них вірні рішення.

Таким чином, використання ігрових методів і прийомів як засобу розвитку елементарних математичних уявлень дає позитивний результат:

- діти впевнено висувують свої ідеї, пропозиції щодо вирішення проблемних ситуацій, доводять їх;
- розширюється активний словник, що можна було спостерігати в самостійній промові дітей;
- діти знають прямий і зворотний рахунок;
- у дітей розвиваються розумові операції, сприйняття, пам'ять, увага, мислення.
- фрази і умовиводи стають більш розгорнутими і поширеними.

Висновок. Навчаючи маленьких дітей з використанням ігрових прийомів, ми прагнемо до того, щоб радість від ігрової діяльності поступово перейшла в радість до навчання. Навчання повинно бути радісним! [1, с. 5].

Список використаних джерел та літератури.

1. Давайте пограємо. Математичні ігри для дітей 5-6 років. - Під ред. А. А. Столяра. - М.: Просвещение, 1991. – 80 с., С. 4.
2. Дьяченко, О.М., Агаєва, С.Л. Чого на світі не буває? - М.: Просвещение, 1991. – 97 с., С. 3.
3. Носова, Е.А. Формування вміння вирішувати логічні завдання у старшому дошкільному віці, з СБ «Удосконалення процесу формування елементарних математичних уявлень в дитячому садку». - Л., 1990. – 92 с., С. 6.
4. Смоленцева, А.А. Сюжетно - дидактичні ігри з математичним змістом. - М.: Просвещение, 1987. – 97 с., С. 13.

